

**Комунальний заклад Львівської обласної ради
«Львівська обласна універсальна наукова
бібліотека»**

ВПЛИВ УДОБРЕННЯ ҐРУНТУ НА РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР

Рекомендаційний список літератури

Львів – 2019

УДК 016:631+025.12(477.83-25)ЛОУНБ

В 80

Вплив удобрення ґрунту на розвиток сільськогосподарських культур [Текст] : реком. список літ. / упоряд. Т. Єременко, ред. Д. Дигас; ЛОУНБ. – Львів, 2019. – 12 с.

Рекомендаційний список літератури для фахівців, викладачів і студентів сільськогосподарських навчальних закладів.

Упорядник

Редакторка

Комп'ютерний набір

Відповідальна за випуск

Т. Єременко

Д. Дигас

Т. Єременко

Л. Колодій

© ЛОУНБ, 2019

© ВВЛ, 2019

Ґрунтовий покрив України дуже різноманітний. У Національному науковому центрі «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О. Н. Соколовського» зазначають, що площа ґрунтів чорноземного типу, які мають найвищу потенційну родючість, становить 27,8 млн га або 46 % від загальної площі країни. В агроєкосистемі ґрунт потребує постійної компенсації енергетичних втрат, адже поживні речовини втрачаються внаслідок виносу під час збору врожаю. У разі дисбалансу ґрунтовий покрив втрачає свою родючість і деградує.

Рівень ефективності аграрного виробництва країни ґрунтується, у першу чергу, на роботі рослинництва. Практично весь набір необхідних продуктів харчування, кормів, рослинної сировини формується в результаті вирощування сільськогосподарських культур. Доведено значний вплив щільності будови ґрунту на водний, повітряний, поживний режим, а також на їхній ріст та розвиток. Під час

сільськогосподарської діяльності змінюється спрямованість і швидкість процесів, які відбуваються в ґрунтах, а також деякі властивості ґрунтів.

Внесення добрив у ґрунт збільшує кількість елементів живлення, зокрема й азоту, пришвидшує їхнє перетворення. Азот з'явився у ґрунті завдяки біологічній діяльності. Основними джерелами надходження і накопичення його в ґрунті є кореневі та післяжнивні рештки, побічна продукція вирощуваних культур, мікробіологічна діяльність, органічні та мінеральні добрива, які по-різному впливають на рослину і її ріст, розвиток та врожайність. Вміст загального і доступного азоту для рослин залежить від вмісту органічної речовини, яка є в ґрунті або потрапляє до нього з післяжнивно-кореневими рештками та добривами. Нестача азоту затримує ростові процеси, а його надлишок сприяє формуванню надмірної вегетативної маси. При цьому за умов дефіциту вологи збільшення обсягів застосування азотних добрив не завжди гарантує позитивні результати так як, наприклад, за вирощування пшениці озимої після попередників – чорного пару та гороху.

Таким чином, потепління і зменшення вологи призводить до зміни родючості ґрунтів. Запорука виживання сільського господарства за кліматичних змін – розвиток органічного землеробства задля зменшення хімічного й технологічного тиску на ґрунти й запаси підземних вод, активніше використання стійких до посухи культурних рослин, які можуть давати кілька врожаїв на рік. Це сорго, нут, сочевиця, спаржа.

Науковцями встановлено, що впровадження органічних технологій на ґрунтах забезпечує підвищення продуктивності рослинництва. Обґрунтовано роль сівозміни в органічному землеробстві, визначено особливості вибору сортів рослин, обробітку ґрунту, удобрення сільськогосподарських культур, захисту рослин від шкідників, хвороб, бур'янів. Сформовано

науково-практичні засади органічних технологій вирощування капусти білокачанної, капусти пекінської та цвітної, помідорів, огірків, картоплі, моркви, буряка столового, перцю столового, баклажанів, кукурудзи цукрової, дині, кавуна, цибулі, часнику, зелених культур, квасолі, суниці.

Розвинуто наукові основи створення багатоопераційних технічних засобів для одночасного обробітку ґрунту, сівби та адресного внесення мінеральних добрив. Розроблено спосіб і технічний засіб для пошарового нанесення на насіння захисних і стимулюючих препаратів у потоці, що забезпечує зменшення забруднення довкілля та витрат електроенергії.

Здорові ґрунти є необхідною основою для виробництва здорової їжі. Вони можуть збільшити фермерську продуктивність, зменшуючи шкідливий вплив на навколишнє середовище. Здоровий ґрунт має високу органічну речовину, більшу водопроникність та водоутримуючу здатність, менше ущільнення, більшу ефективність використання поживних речовин, підвищення врожайності, стійкість до посухи, поліпшення екосистем (чисте повітря, ґрунт, вода).

Нині в Україні велика увага приділяється землі – і стану сільськогосподарських угідь, і ринку. Тому досвід науковців-аграріїв в оздоровленні ґрунтів неоціненний. Ним вони діляться на сторінках численних фахових видань.

ЛІТЕРАТУРА

Антосик А. Вирощую огірки на дачі (фізико-хімічним і органічним станом ґрунту та його родючістю успішно можна управляти) [Текст] / А. Антосик // Дім. Сад. Город. – 2019. – № 5. – С. 6–7.

Бердніков О. Вплив систем удобрення на запаси сполук азоту в дерново-підзолистих ґрунтах [Текст] / О. Бердніков, Л. Потапенко, Л. Дацько, М. Дацько // Вісник аграрної науки. – 2019. – № 6. – С. 21–26.

Бордюжа І. Економічна ефективність застосування рідких фосфорних добрив за вирощування картоплі столової на темно-сірому опідзоленому ґрунті [Текст] / І. Бордюжа // Вісник аграрної науки. – 2018. – № 8. – С. 82–85.

Броварець О. Що дає аналіз ґрунту (аналіз досліджень ґрунтів у разі впровадження технологій точного землеробства забезпечує аграріїв базою даних для ефективного внесення добрив) [Текст] / О. Броварець // Агробізнес сьогодні. – 2018. – № 21. – С. 78.

Бурдига В. Особливості вирощування сорго та соризу [Текст] / В. Бурдига // Агробізнес сьогодні. – 2018. – № 24. – С. 38–59.

Василенко К. Час пересаджувати малину [Текст] / К. Василенко // Дім. Сад. Город. – 2019. – №8. – С. 15.

Виноградська Е. Приваблива краса вишуканих лілійників [Текст] / Е. Виноградська // Дім. Сад. Город. – 2019. – № 6. – С. 18–20.

Власова О. Зелені рятівники ґрунтів [Текст] / О. Власова // Агробізнес сьогодні. – 2018. – № 24. – С. 46–47.

Власова О. Щоб посівна стартувала вдало [Текст] / О. Власова // Агробізнес сьогодні. – 2018. – № 21. – С. 38–39.

Вожегова Р. З високим потенціалом урожайності [Текст] / Р. Вожегова, Р. Василенко, О. Пілярська // Аграрний тиждень. Україна. – 2019. – №1-2. – С.44–46.

Гаврилюк В. Цукрова кукурудза корисна і смачна (дещо про мінеральне живлення) [Текст] / В. Гаврилюк // Дім. Сад. Город. – 2019. – № 6. – С. 12–13.

Гальчинська Ю. Оцінка потенціалу біомаси побічної продукції сільськогосподарських культур в аграрному секторі економіки [Текст] / Ю. Гальчинська // Економіка АПК. – 2019. – № 5. – С. 15–25.

Гаморак Б. Вирощування вегетуючих саджанців інжиру [Текст] / Б. Гаморак // Дім. Сад. Город. – 2019. – № 6. – С. 12–13.

Гончар Л. Ода шалоту [Текст] / Л. Гончар // Дім. Сад. Город. – 2019. – № 1. – С.10–11.

Горобчук А. Органічна Україна [Текст] / А. Горобчук // Агро бізнес сьогодні. – 2018. – № 22. – С. 22–24.

Грабовська Н. Мікро- і макроудобрива для озимини (мікроудобрива на посівах сільськогосподарських культур вносять під час вегетації: від початку росту рослин і до завершення збору врожаю) [Текст] / Н. Грабовська // Агробізнес сьогодні. – 2018. – № 21. – С. 58–60.

Губенко Л. Вплив удобрення та обробітку ґрунту на продуктивність ріпаку ярого [Текст] / Л. Губенко, Т. Тарасенко // Вісник аграрної науки. – 2019. – № 1. – С. 5–11.

Давидова А. Цвітна капуста протягом 180-200 днів [Текст] / А. Давидова // Дім. Сад. Город. – 2019. – № 7. – С. 4–5.

Демидов О. Визначити життєздатність посівів і спланувати заходи весняного догляду [Текст] / О. Демидов // Аграрний тиждень. Україна. – 2019. – № 1-2. – С. 37–40.

Дуда О. Як донести «зерно богів» до столу українця (вирощування та використання продукції з амаранту) [Текст] / О. Дуда // Агробізнес сьогодні. – 2018. – № 23. – С. 33–35.

Єстеревська Л. Оцінка фосфатного та калійного станів цілинних, орних і рекультивованих ґрунтів [Текст] / Л. Єстеревська, А. Христенко, Г. Момот, Р. Акімова // Вісник аграрної науки. – 2019. – № 5. – С. 62–68.

Загарний В. Біогазовий завод на Донбасі [Текст] / В. Загарний, І. Петренко // Агробізнес сьогодні. – 2018. – № 24. – С. 68–69.

Зубов А. Особливості охорони ґрунтів від ерозійної деградації та забруднення в промислових районах [Текст] / А. Зубов // Вісник аграрної науки. – 2019. – № 7. – С. 60–67.

Іващенко О. Весь сенс експорту – в набутті агропродукцією додаткової вартості [Текст] / О. Іващенко // Агробізнес сьогодні. – 2018. – № 24. – С. 34–35.

Іващенко О. Проблеми стресів у рослин і способи їх розв'язування [Текст] / О. Іващенко // Вісник аграрної науки. – 2019. – № 7. – С. 27–35.

Капітульська А. Гриб кільцевик (його субстрат у природі – належно удобрений ґрунт із рослинними рештками) [Текст] / А. Капітульська // Дім. Сад. Город. – 2019. – № 7. – С. 8–10.

Карпич Б. Цибуля-шалот восени й під зиму [Текст] / Б. Карпич // Дім. Сад. Город. – 2019. – № 8. – С. 8–9.

Кіщак О. Вишня: догляд за насадженнями [Текст] / О. Кіщак // Дім. Сад. Город. – 2019. – № 7. – С. 12.

Коновалова В. Є чому повчитись [Текст] / В. Коновалова, Н. Діденко, А. Малярчук // Аграрний тиждень. Україна. – 2019. – № 7-9. – С. 44–47.

Лазаренко В. Маркетинговий аналіз органічного ринку агропродовольчої продукції в країнах ЄС та Україні [Текст] / В. Лазаренко // Економіка АПК. – 2019. – № 5. – С. 106–113.

Лісовий М. Ефективність мінеральних добрив під пшеницю озиму на чорноземі типовому лісостепу лівобережного високого [Текст] / М. Лісовий, В. Шимель, В. Ніконенко // Вісник аграрної науки. – 2019. – № 5. – С. 16–19.

Малинка Л. Щоб не пустити «під укіс» [Текст] / Л. Малинка, К. Шишкіна // Аграрний тиждень. Україна. – 2019. – № 5-6. – С. 12–14.

Марущак Л. Вирощування магнолії з насіння [Текст] / Л. Марущак // Дім. Сад. Город. – 2019. – № 5. – С. 20–22.

Марущак Л. Цибуля: висаджуємо в лютому [Текст] / Л. Марущак // Дім. Сад. Город. – 2019. – № 2. – С. 10–11.

Мащенко Ю. Хоч гірка, але така корисна [Текст] / Ю. Мащенко, О. Гайденко // Агробізнес сьогодні. – 2018. – № 24. – С. 43.

Наріз В. Кращі гібриди року – кукурудза та соняшник [Текст] / В. Наріз // Агробізнес сьогодні. – 2018. – № 24. – С. 40–41.

Одинець О. «Домашнє» добриво для саду [Текст] / О. Одинець // Дім. Сад. Город. – 2019. – № 6. – С. 15.

Пелих Л. На що здатні рослинні рештки [Текст] / Л. Пелих // Аграрний тиждень. Україна. – 2019. – № 3. – С. 48–49.

Петренко І. Добромун насінню – якісну агрохімію [Текст] / І. Петренко // Агробізнес сьогодні. – 2018. – № 23. – С. 18–20.

Поліщук М. Ефективність біологізованої системи удобрення [Текст] / М. Поліщук, І. Дідур // Аграрний тиждень. Україна. – 2019. – № 3. – С. 40–47.

Пришляк В. Квітневі турботи на винограднику [Текст] / В. Пришляк // Дім. Сад. Город. – 2019. – № 4. – С. 16–17.

Радіонов Д. Рішення для точного розподілення добрив від Amazone [Текст] / Д. Радіонов // Агробізнес сьогодні. – 2018. – № 23. – С. 82.

Романюк П. Весняний догляд за посівами озимини [Текст] / П. Романюк // Агробізнес сьогодні. – 2018. – № 24. – С. 54–55.

Сахарнова Л. Вирощуємо розсаду баклажанів [Текст] / Л. Сахарнова // Дім. Сад. Город. – 2019. – № 2. – С. 4–6.

Скрильник Є. Отримання органічного добрива з відновлюваної рослинної сировини [Текст] / Є. Скрильник, А. Кутова, В. Гетьманенко, Г. Цегічко // Вісник аграрної науки. – 2019. – № 8. – С. 5–10.

Солоха М. Оцінюємо стан посівів [Текст] / М. Солоха // Агробізнес сьогодні. – 2018. – № 23. – С. 79–80.

Стецюк О. Хміль як органічна культура (вирощування на основі застосування природних мінеральних добрив та біологічної системи захисту) [Текст] / О. Стецюк, Л. Кириченко // Аграрний тиждень. Україна. – 2019. – № 1-2. – С. 34–36.

Сторчоус І. Осінні клопоти господарів [Текст] / І. Сторчоус // Агробізнес сьогодні. – 2018. – № 21. – С. 36–37.

Танчик С. Вплив удобрення та обробітки ґрунту на врожайність культур сівозміни [Текст] / С. Танчик, Л. Центило, С. Цюп // Вісник аграрної науки. – 2019. – № 8. – С. 11–16.

Тарасенко О. Аналізуємо ґрунти [Текст] / О. Тарасенко // Агробізнес сьогодні. – 2018. – № 23. – С. 78.

Уваренко К. Вплив ущільнення та удобрення ґрунту на використання елементів живлення і продуктивність ячменю ярого [Текст] / К. Уваренко // Вісник аграрної науки. – 2018. – № 8. – С. 76–81.

Федько Р. Вирощування лікарських рослин на сільських селітебних територіях: переваги та проблеми [Текст] / Р. Федько,

Т. Шевченко, М. Калініна, Л. Федько // Вісник аграрної науки. – 2019. – № 7. – С. 68–74.

Францішко В. Волоський горіх: особливості вирощування [Текст] / В. Францішко // Дім. Сад. Город. – 2019. – № 2. – С. 12–13.

Францішко В. Раз на раз не приходиться (підсумки посадкових сезонів останніх років) [Текст] / В. Францішко // Дім. Сад. Город. – 2019. – № 3. – С. 10–11.

Цилюрик О. Біологічна активність ґрунту в сівозміні [Текст] / О. Цилюрик // Агробізнес сьогодні. – 2018. – № 23. – С. 52–53.

Черкас В. Вічнозелена технологія [Текст] / В. Черкас // Агробізнес сьогодні. – 2018. – № 24. – С. 44–45.

Черкас В. Кислий смак неврожаю (оптимальні підходи до розкислення ґрунтів з огляду на економічну та агрономічну доцільність) [Текст] / В. Черкас // Агробізнес сьогодні. – 2018. – № 21. – С. 63–64.

Черкас В. Мікроелементний склад ґрунту: спрацювати напевне [Текст] / В. Черкас // Агробізнес сьогодні. – 2018. – № 23. – С. 42–43.

Черкас В. Тепло, волога й економіка (як підібрати оптимальні гібриди кукурудзи з огляду на конкретні ґрунтово-кліматичні умови) [Текст] / В. Черкас // Агробізнес сьогодні. – 2018. – № 22. – С. 42–43.

Шкаран М. У колекції томатів – 800 сортів [Текст] / М. Шкаран // Дім. Сад. Город. – 2019. – № 8. – С. 4–7.

Шувар А. Для збільшення врожайності гречки [Текст] / А. Шувар, Н. Рудавська // Аграрний тиждень. Україна. – 2019. – № 3. – С. 42–43.

Шувар А. Продуктивність сумісних агроценозів ярих зернових і зернобобових культур [Текст] / А. Шувар,

Н. Рудавська, Л. Берген // Вісник аграрної науки. – 2019. – № 7. – С. 36–41.

Шульц І. Ці дивовижні фіголистні гарбузи [Текст] / І. Шульц // Дім. Сад. Город. – 2019. – № 6. – С. 10–11.

Яцик М. Обґрунтування режимів водорегулювання при вирощуванні високопродуктивних кормових культур на осушуваних землях [Текст] / М. Яцик, Г. Воропай, С. Кіка // Вісник аграрної науки. – 2019. – № 6. – С. 60–67.

Яцків Ю. Улюблені сорти не підвели [Текст] / Ю. Яцків // Дім. Сад. Город. – 2019. – № 4. – С. 4–5.